

Seks i klasika

piše: ALEKSANDAR SIMIĆ

U vremenu u kome se sve vrti oko moći, seksa i industrije zabave, jedan od najopasnijih argumenata protiv umetničke muzike mogao bi da bude da je akademski snobičasta, dosadna i deerotizovana. Iz čiste i nesputane ljubavi prema seksu i, naravno, prema klasici dokazujemo da ništa nije dalje od istine nego ideja da se dve toliko važne tekovine zapadne civilizacije nalaze na bilo kakvim suprotnim polovima ili ne daj bože međusobno isključuju.

Tadašnji madrigali bili su na momente slični našim bećarcima, iako su različite seksualne reference vešto skrivane kroz književne metafore ugradene u sam libreto

Istorija muzike standardno je podeljena na periode u kojima se kroz opuse različitih kompozitora i kompletne umetničku praksu manifestovao određeni stil. Tako imamo srednji vek, renesansu, barok, klasicizam, romantizam, impresionizam i ono što se u muzici zove dvadeseti vek, a zapravo predstavlja epohu koja na neki način traje i danas, u kojoj je zahvaljujući emancipaciji ukupnih ljudskih sloboda došlo i do emancipacije slobode da svako piše kako želi, pa je samim tim i neстало monolitnih umetničkih izraza koji vladaju decenijama.

Srednji vek je već sam po sebi bio toliko izopačen i, kao što je poznato, opterećen restrikcijama nametnutim od crkve da je u svojoj suštini gajio krivicu i frustraciju koja se savršeno preslikavala i u muzici toga doba. Sam solmizacioni sistem nastao je zahvaljujući benediktinskom kaluderu Gvidu iz Areca iz himne Svetom Jovanu Krstitelju, koja ide ovako: *Ut queant laxis / Resonare fibris / Mira gestorum / Famuli tuorum / Solve polluti / Labi reatum / Sancte Iohannes*, odnosno: Sveti Jovane, očisti naše zaprljane i zatećene usne, kako bi deca mogla pravilno pojati o Tvojim velikim delima. Zaprljane usne, deca i velika dela – treba li išta dodati? Ipak, malo kasnije, trubaduri, truveri i minezengeri doneli su svojevrsnu emancipaciju ljubavnih tema i nežnost rezervisanu za svetitelje usmerili konačno ka ženi.

Renesansa je, shodno postepenom smanjenju uticaja crkve, unela i neke interesantne novine. Tadašnji madrigali bili su na momente slični našim bećarcima, iako su različite seksualne reference vešto skrivane kroz književne metafore ugradene u sam libreto. Možda je najbolji primer *malum umiranje* kao eufemizam za orgazam i činjenica da su opusi Žoskena de Prea i braće Gabrijeli prepuni poziva na zajedničko umiranje ili *slatko umiranje pod njenim usnama*.

Barok u Italiji, gde je i nastao, iako je sama reč portugalskog porekla i znači *nepopravljivi biser*, bio je u početku najviše vezan za Veneciju i tako muzički razapet između Crkve Svetog Marka i Karnevala, kao dva lica istog dekadentnog novčića. Pretorijus, koji je komponovao plesove, bio je, naravno, i miljenik žena. Negde

u to vreme formirale su se i dve porodice gudačkih instrumenata, tj. viola – odnosno one koje se drže u ruci, viole da braćo i one koje se drže između nogu, poput današnjeg čela, odnosno viole da gambe. Njihov oblik ostao je do dana današnjeg omaž savršenim krivinama ženskog tela.

Ipak, kada pomislimo na barok, pomislimo pre svega na Johana Sebastijana Bahu, čoveka pod čijim prstima je kraljica instrumenata, kako su zvali orgulje, doživljavala najimpresivnije muzičke ekstaze, u formi fuga, koralnih preludijuma i tokata. Ovaj, možda najplodniji među svim kompozitorima nije zaostajao ni u pravljenju dece. Dobio ih je ukupno dvadeset, od čega je desetoro preživelo, a petorica sinova stasala su u čuvene kompozitore.

Za razliku od Bahu, koji se ženio dva puta, Antonio Vivaldi se nije ženio nijednom, budući da je karijeru muzičara započeo noseći mantiju, zavetovan na celibat. To ga svejedno nije sprečilo da 14 godina živi u ljubavnom trougu sa dve rođene sestre – Anom i Paulinom. Da stvar bude još gora, Vivaldi je bio njihov profesor muzike u sirotištu u kome su nežljenu žensku decu ostavljale venecijanske kurtizane.

PRASEĆI PENIS

Ako nastavljamo hronološki, a tako smo započeli, ulećemo direktno u Mocarta, čudo od deteta koje nam se smeši sa marcipansko-čokoladnih slatkisa, iza koga je ostalo na hiljade ljubavnih pisama razaslatih stotinama mladih dama koje je na svojim putovanjima upoznavao. Neka od tih pisama potpisivao je sa *Tvoj mlađi praseći penis!*

Ako bi iko bio u stanju da sproveđe neku vrstu istraživanja i utvrdi čija bista krasiti najveći broj klavira i muzičkih soba na svetu, tu titulu bi garantovano poneo Betoven – odnosno rošavi Sicilijanac neuredne raščupane kose, kako su ga pogrdno često nazivali, aludirajući na njegov loš, taman ten i divlju frizuru. Betoven je prvi po mnogo čemu kada je muzika u pitanju, ali je verovatno i među prvima koji su poželeti da pokidaju socijalne stege koje su umetnika držale na dnu društvene lestvice. U percepciji svojih sponzora on je bio samo muzički sluga, a on sam video je sebe kao apsolutnog i neponovljivog genija, što je ruku na srce i bio. Jedan od omiljenih metoda emancipacije za Betovenu su bili pokušaji da se uvuče u postelju poznatih aristokratkinja toga vremena. Realno, kako bolje sjebati ideju o nepomirljivim socijalnim razlikama nego bukvalno i doslovno. Na Betovenovu žalost, nije bio preterano uspešan u svojim pokušajima, pa je tako iza njega, kao glavni testament njegovog nesrećnog ljubavnog života ostao onaj Hajligenštatski, posvećen besmrtnoj voljenoj.

Možda ćemo preskočiti ponekog kompozitora ako se odmah nadovežemo na

Lista i pijanistu Artura Rubinštajna, u čijim se *laporelovskim* registrima našlo na desetine najvidenijih predstavnica tadašnje društvene elite, ali je neophodno napraviti makar mali omaž njihovoj besprizornosti prema ženama i ogromnom broju trofeja koje su nanizali. Ele, njima je zapravo pošlo za rukom ono o čemu je Beethoven samo maštao. Opet, kako biste zaočružili priču o aristokratskim brushtalerima obešenim iznad kamina, ne možemo a da ne pomenemo najpoznatijeg rumunskog kompozitora, Žorža Eneskua, koji je bio oženjen princezom. Zajedno su živeli između Pariza i Bukurešta, sve dok Sovjeti nisu okupirali Rumuniju, kada su Eneskuovi odlučili da trajno ostanu u Francuskoj. Cela stvar bila je previše veliki stres za princezu, i ona je sirota izgubila razum, a Žorž je ostao njen pazitelj i kučni zatočenik do kraja života.

U ĆETIRI RUKE

Ako se vratimo tamo gde smo stali, da-kle kod Betovena, put nas dalje vodi do bračnog para Šuman. Njihov zajednički život opisan je u Klarinoj knjizi *Život u četiri ruke*, iako bi pravilniji naziv bio *Život u šest ruku*, budući da je kompozitor Johannes Brams bio Klarin ljubavnik od momenta kada je Robert prvi put počeo da pokazuje znake mentalne bolesti. Johannes je, istini za volju, imao više nego dobru pripremu za Klaru i celu situaciju jer je najveći deo mladosti proveo upravo sa

Negde u vreme baroka formirale su se i dve porodice gudačkih instrumenata, tj. viola – odnosno one koje se drže u ruci, viole da braćo i one koje se drže između nogu, poput današnjeg čela, odnosno viole da gambe. Njihov oblik ostao je do dana današnjeg omaž savršenim krivinama ženskog tela

ženama kojima je posao da svoju ljubav dele na ravne časti. Njegove čuvene *Madariske igre* nastale su snažno inspirisane čardašima koje je svirao radeći kao pija-

Pod Bahovim prstima je kraljica instrumenata, kako su zvali orgulje, doživljavala najimpresivnije muzičke ekstaze. Ovaj, možda najplodniji među svim kompozitorima nije zaostajao ni u pravljenju dece. Dobio ih je ukupno dvadeset, od čega je desetoro preživelo, a petorica sinova stasala su u čuvene kompozitore

nista, odnosno štimung-majstor po bečkim bordelima.

Ako sa nemačkog na trenutak preusmerimo pažnju ka ruskom romantizmu, nalećemo na neobični ljubavni život Pjotra Iliča Čajkovskog. Homoseksualne sklonosti su ga, kao što je poznato, koštale mira, sreće i na kraju samog života jer se veruje da je zbog veze sa mladićem rodbinski bliskom Romanovima bio primoran da presudi sam sebi, popivši čašu vode iz petrogradskog kanala zaražene kolerom. Opcija samoubistvu bila je javni društveni masakr, koga se Čajkovski bojao više i od same smrti. Njegov život su pored gomile mladih muškaraca obeležile i dve žene – jedna kojom se formalno i nakratko oženio i druga koju nikada nije upoznao, ali sa kojom je, poput današnjih Fejsbuk ljubavnika, godinama održavao intenzivnu prepisku i zahvaljujući kojoj je bio materijalno situiran i u mogućnosti da nam ostavi dela poput *Romea i Julije* i *Patetične simfonije*. Zato hvala Nadeždi fon Mek, ženi koja je shvatila da muškarcu treba pružiti svu moralnu i materijalnu podršku, istovremeno ga savršeno ostavlajući na miru.

Ipak, Nadežda je u jednom trenutku pot-

puno otkačila Čajkovskog i svoju pažnju preusmerila na mladog Debisia, čuvenog francuskog kompozitora i utemeljivača muzičkog impresionizma. Za razliku od uslova koji je postavila Čajkovskom (da se nikada ne upoznaju), od Debisia je tražila da sedi pored nje za klavirom i da zajedno četvororučno sviraju kućne koncerete. Debisi je odoleo Mekovoj i opredelio se za njenu šesnaestogodišnju čerku Sonju. Posle niza genijalnih kompozicija i burnih ljubavnih veza praćenih velikim skandala, ostao je poznat kao muškarac koji je bio fantastično sebičan i samoživ. Zapravo toliko, da su obe njegove žene – i Gabi, koju je upoznao dok je bila prostitutka, i Lili, koja je bila čuvena manekenka – pokušale da izvrše samoubistvo. Obe su bile plavuše i priča se da je njegov najčuveniji klavirske preludije *Devojka kose boje lana* nastao kao njegov pokušaj da te dve nepomirljive ljubavi pretvor u jednu ženu, slično onome što je uradila Meri Šeli kada je stvarala Frankenštajna kao metaforu svoje višedecenijske veze sa dva muškarca, jednim za koga je bila udata i drugim kome je bila ljubavnica – i poruku da je čudovište jedino što možete dobiti u pokušaju da u jedno spojite dva ljudska bića.

Kada je češki kompozitor Leoš Janáček odlučio da ostavi svoju ženu i pobegne sa Kamilom Stuslovom, proradila mu je savest i tako je nastao njegov čuveni kvartet *Krojcerova sonata*, koji nije bio inspirisan istoimenom Betovenovom kompozicijom, već Tolstojevim romanom u kome genije iz Jasne poljane iznosi sublimat svoje filozofije braka, vernosti i iskušenja, pripovedajući o violinisti koji toliko davolje dobro svira Betovenovu sonatu da i najsmernija među ženama dovodi u pitanje svoju odanost; Tolstojev omaž muzici i savršen izgovor za sve brakolomnike – što bi rekao Džon Malković u *Opasnim vezama* – *It's beyond my control!*

By the way, gubljenje kontrole i ženske čednosti pod uticajem prekomernog okretanja bio je povod da se u jednom trenutku i u momentu velike popularnosti zakonom zabrani bečki valcer – forma kojom se proslavio Johan Straus i muzika uz koju u pidžamama svakog prvog januara aplaudiraju danas milioni ljudi diljem planete.

ISPOD KLAVIRA

Za kraj smo ostavili jednog Engleza i jednog Australijanca. Englez je Bendžamin Britn, koji je kao jedan od najistaknutijih predstavnika britanskog društva bio u fantastično bliskim vezama sa celim establišmentom – od dvora, preko premijera, do Em-Aj-Siksa. Računajući na to i na sve tajne koje bi mogao da izblebeče ako je na pravilan način podstaknut, Sovjeti su u jeku hladnog rata organizovali njegovu *russku turneu*. Tokom nekoliko nedelja obletale su ga najbolje ribe koje je majka Rusija rodila, a znamo da su to istovremeno i najlepše žene koje čovek (pod uslovom da je maštovit) može da zamisli. I ništa. Menjale su se situaci-

5 najlepših žena klasičnog sveta

Ana Netrepko
(soprano)

Sara Čang
(violinist)

Olga Šeps
(klavir)

Ksenija Gamaris
(violinist)

Polina Semionova
(ballerina)

je i žene, sve naravno nameštene i instruirane od NKVD-a, ali je Britn ostao nepokolebljiv. Ono što je jedna od najmoćnijih obaveštajnih sila u istoriji sveta previdela i što su shvatili tek na samom kraju kompozitorove turneje bila je prosta činjenica da Bendžamin voli guzicu više od 'leba i da je sa sobom poveo i svog vernog dugo-godišnjeg partnera Pitera Pirsa, inače poznatog britanskog tenora. Tako je KGB demonstrirao da može zagorčati živote stotina miliona ljudi, ali da pada na ispit u kada su u pitanju stvari srca i nekih drugih organa.

Australijanac Persi Grejndžer je verovatno najbolji način da se iskupimo onima koji su od ovog članka očekivali manje interesantnih informacija, a više prljavog i izopačenog seksa. U momentu kada se Persi radoval, njegova majka je izbacila svoga muža, Persijevog oca, iz sobe i tražila da se u nju unese statua Apolona, kako bi beba od prvog sekunda posmatrala ideal fizičke lepote i postala i sama malo olimpijska. Dete je izraslo u muškarca koji je do svoje trideset i šeste godine spavao u istom krevetu s majkom. Bio je incestoidni egzibicionista, pedofil, rasista, sodomičar, fetišista, redovno se bićevalo i tražio da ga kažnjavaju na najmorbidnije načine, a svoje pizdarije je uredno dokumentovao fotografišući sve što je stigao. Tako je postao i prvi i najveći kolezionar erotskih i sado-mazohističkih fotografija, od kojih je većina završila u muzeju koji je pred smrt podigao u Melburnu u formi zaostavštine posvećene svim bolesnim dušama koje će na ovaj svet stići posle njega.

Na neki način, Grejndžer je najavio i eru u kojoj perverzija postaje besmislena i neprepoznatljiva u moru opšte izopačenosti. Da bi seks bio i ostao metafora za sva zabranjena voća ovog sveta, neophod-

Lisztomania, Imortal Beloved, 10, Unfaithfully Yours i Black Swan

5 filmova koji predstavljaju istovremene apoteoze seksu i klasičnoj muzici

no je održati i neku dozu misterioznosti i čistoće. Kako inače cela stvar može biti slatko i nevaljalo prljava, osim ako je poslužena na čistoj, mirisnoj i uštirkanoj beloj posteljini? Sećamo se vremena kada su jedan duži filmski poljubac ili noge kupatice izazivale više sablazni nego petnaestominutne scene najeksplicitnijeg seksa kakve danas vidamo u filmovima Larsa fon Trira ili Abdellatifia Kečića. Toličko smo bombardovani ispraznošću sek-

sa, koja se poklapa sa ispraznošću muzike koju danas predominantno slušamo, kao i sa ukupnim stilom vremena u kome živimo, da je moguće biti nevino i naivno nostalgičan za gospodskom jednostavnosću prvih Playboya, u kojima je žbum suvereno i džentlmenski zabranjivao direktni pogled na svetinju nad svinjama. Jer neke stvari ipak moraju ostati svete, kako bi zauvek ostale i posebne. ♦

5 FEROMONSKIH REMEK-DELA

Delib – Cvetni duet iz opere *Lakme* (savršeno preplitanje ženskih glasova, kakvo ni Andru Blejk ne bi mogao da izrežira), Skrabin – *Poema Ekstaze*, Štrausov operski striptiz – *Ples sedam velova* iz Salome, Orgijastična muzika Karla Orfa iz *Karmine Burane* – *O Fortuna* i na kraju mali besramni omaž samome sebi – kompozicija *Tango za nju*, koja već godinama izaziva reakcije ženskog dela publike, koje autora ovog teksta drže u uverenju da je izabrao idealnu profesiju.

Ako postoji muzička forma koja savršeno sublimira spoj zvučnog i erotičnog, onda je to **tango** – ples nastao na obalama La Plate u Buenos Ajresu, u koji su deo sebe utkali velikani poput Karlosa Gardela, Rudolfa Valentina, Astora Pjacole ili slepog Al Paćina u filmu *Miris zene*, ostavljajući neizbrisiv trag u svima onima koji strast još uvek vide kao jedan od glavnih sastojaka u receptu za život. Ipak, kako bismo se striktno zadržali uz temu, pomoći će nam podsećanje na genijalnog Borhesa i njegovu čuvenu izjavu da *Argentinski tango nije ništa drugo do vertikalna ekspresija horizontalnih želja*.

PLAYBOY PLAYLISTA

10 klasičnih tema kao podloge za različite vrste koitusa:

MASTURBACIJA
Kan-kan
(Offenbach)

ORALNI SEKS
Čarobna frula
(Mocart)

OTUĐENI SEKS
Gimnopedije
(Sati)

MISSIONARAC
I stav Mesečeve sonate
(Beethoven)

QUICKIE
Bumbarov let
(Korsakov)

HATE SEX
Valkire
(Vagner)

GRUPNjak
Koncert za četiri klavira i orkestar (Bah)

CREAM PIE
Svadbeni kolač
(Sen-Sans)

PRELJUBNIČKI
Žena je varljiva
(Verdi)

PREURANJENA EJAKULACIJA
Minutni valcer
(Sopen)